# A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

**(2009. május 28.)**

**a szerves ónvegyületek forgalomba hozatalának és felhasználásának korlátozásai tekintetében az I. mellékletnek a műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítása céljából a 76/769/EGK tanácsi irányelv módosításáról**

*(az értesítés a C(2009) 4084. számú dokumentummal történt)*

**(EGT-vonatkozású szöveg)**

(2009/425/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel az egyes veszélyes anyagok és készítmények forgalomba hozatalának és felhasználásának korlátozásaira vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1976. július 27-i 76/769/EGK tanácsi irányelvre [1] és különösen annak 2a. cikkére,

mivel:

(1) Hármasan helyettesített szerves ónvegyületeket korábban széles körben alkalmaztak hajók lerakódásgátló festéséhez. Megállapítást nyert azonban, hogy az ilyen festékek káros endokrin hatásuk miatt kockázatosak a vízi szervezetekre nézve. A lerakódásgátló festékekben a szerves ónvegyületek, más néven organotin vegyületek használatát ezért a 76/769/EGK irányelv és a szerves ónvegyületek hajókon történő használatának tilalmáról szóló, 2003. április 14-i 782/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet [2] korlátozta. Ezen túlmenően a hármasan helyettesített szerves ónvegyületeket a biocid termékek forgalomba hozataláról szóló, 1998. február 16-i 98/8/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv [3] értelmében nem lehet többé biocidként alkalmazni. Az ilyen biocidokkal kezelt árucikkeket azonban továbbra is be lehet hozni a Közösségbe.

(2) A kettősen helyettesített szerves ónvegyületeket, ideértve a dibutil-ón (DBT) és a dioktil-ón vegyületeket (DOT) is, fogyasztói cikkekben stabilizátorként vagy katalizátorként széles körben alkalmazzák.

(3) Megállapítást nyert, hogy a fogyasztói cikkekben a szerves ónvegyületek használata kockázatot jelent az emberi egészségre, különösen a gyermekekre nézve. A kockázatértékelés [4] feltárta a különféle fogyasztói cikkek által előidézett, a gyermekeket és felnőtteket veszélyeztető egyes kockázatokat, amelyeket a Bizottság egészségügyi és környezeti kockázatokkal foglalkozó tudományos bizottsága (SCHER) 2006. november 30-i véleményében megerősített [5].

(4) Noha a kettősen helyettesített és a hármasan helyettesített szerves ónvegyületeknek azonosak a káros egészségügyi hatásai, azaz a csecsemőmirigyen keresztül immunotoxicitást okoznak, és halmozottan fejtik ki hatásukat, a hármasan helyettesített vegyületek (mint a TBT és TPT) hatékonysága nagyobb, mint a kettősen helyettesített vegyületeké (DOT és DBT). Ezen kívül a fogyasztói vagy ipari felhasználású cikkekből kibocsátott hármasan helyettesített szerves ónvegyületek a környezetre, különösen a vízi szervezetekre is káros hatással lehetnek. A hármasan helyettesített szerves ónvegyületeket tartalmazó árucikkekre ezért szigorúbb korlátozásokat kell bevezetni.

(5) Bizonyos DBT-vegyületeket (dibutil-ón-diklorid, CAS-szám: 683-18-1 és dibutil-ón-hidrogén-borát, CAS-szám: 75113-37-0) a 67/548/EGK tanácsi irányelv [6] keretében hamarosan a reprodukciót károsító 2. kategóriába fognak sorolni, és ezután tilos lesz az ilyen vegyületeket tartalmazó anyagokat és keverékeket a fogyasztóknak értékesíteni [7]. A DBT-vegyületeket tartalmazó árucikkekre ennélfogva szigorúbb korlátozásokat kell bevezetni, és csak akkor szabad őket továbbra is használni, ha nem áll rendelkezésre megfelelő alternatíva, mint pl. az RTV-1 és RTV-2 tömítőanyagokban, festékekben és bevonatokban előforduló katalizátorok vagy bizonyos termékekben lévő PVC stabilizátorok (például bevont szövetek, PVC profilok), amelyek lehetővé teszik megfelelő alternatívák kifejlesztését, illetve ha az érintett árucikkek már másik egyedi jogszabály hatálya alá tartoznak.

(6) A DOT-vegyületnek történő expozíció bizonyos fogyasztói cikkekkel – nyomott textilekkel, kesztyűvel, lábbelivel, fal- és padlóburkolatokkal, női higiéniai termékekkel, pelenkával és kétkomponensű szilikonformákkal – való érintkezés esetén a legnagyobb.

(7) Annak ellenére, hogy a legtöbb korlátozandó felhasználásra léteznek alternatívák, a DOT-ot és DBT-t tartalmazó cikkek egyes gyártóinak időre lesz szükségük az átálláshoz, ezért ezekhez a felhasználásokhoz megfelelő átmeneti időszakot kell előirányozni.

---

([1]) HL L 262., 1976.9.27., 201. o.
([2]) HL L 115., 2003.5.9., 1. o.
([3]) HL L 123., 1998.4.24., 1. o.
([4]) Kockázatértékelési tanulmányok bizonyos szerves ónvegyületek célzott fogyasztói alkalmazásáról. A kockázati és szakpolitikai elemzői (RPA) tanulmányt 2005 szeptemberében véglegesítették. http://ec.europa.eu/enterprise/chemicals/studies_en.htm
([5]) http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scher/scher_opinions_en.htm
([6]) HL 196., 1967.8.16., 1. o.
([7]) A 76/769/EK irányelv 29., 30. és 31. cikkével összhangban.

(8) A 76/769/EGK irányelvet ezért ennek megfelelően módosítani kell.

(9) A határozat nem sérti a munkavállalók védelmére vonatkozó minimumkövetelményeket meghatározó közösségi jogszabályokat, így a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló, 1989. június 12-i 89/391/EGK tanácsi irányelvet ([1]), valamint az ezen alapuló egyedi irányelveket, különösen a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről (hatodik egyedi irányelv a 89/391/EGK tanácsi irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében) (egységes szerkezetbe foglalt változat) szóló, 2004. április 29-i 2004/37/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet ([2]) és a munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről (tizennegyedik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében) szóló, 1998. április 7-i 98/24/EK tanácsi irányelvet ([3]).

(10) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak a veszélyes anyagok és készítmények kereskedelme technikai akadályainak felszámolásáról szóló irányelveknek a műszaki fejlődéshez történő hozzáigazításával foglalkozó bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

*1. cikk*

A 76/769/EGK irányelv I. melléklete e határozat mellékletének megfelelően módosul.

*2. cikk*

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2009. május 28-án.

*a Bizottság részéről*
Günter VERHEUGEN
*alelnök*

([1]) HL L 183., 1989.6.29., 1. o.
([2]) HL L 158., 2004.4.30., 50. o. Helyesbítve: HL L 229., 2004.6.29., 23. o.
([3]) HL L 131., 1998.5.5., 11. o.

*MELLÉKLET*

A 76/769/EGK irányelv I. mellékletének „Szerves ónvegyületek” című 21. bejegyzése a következő bekezdésekkel egészül ki:

„4. Hármasan helyettesített szerves ónvegyületek

a) A hármasan helyettesített szerves ónvegyületeket, mint pl. a tributil-ón vegyületeket (TBT) és trifenil-ón vegyületeket (TPT) olyan árucikkekben, amelyekben az ón-egyenértékben kifejezett koncentráció az árucikkben vagy egy részében nagyobb, mint 0,1 tömegszázalék, 2010. július 1-je után nem lehet felhasználni.

b) A 4. pont a) alpontjának nem megfelelő árucikkeket 2010. július 1-je után nem lehet forgalomba hozni, kivéve azokat az árucikkeket, amelyeket ezelőtt már használtak a Közösségben.

5. Dibutil-ón vegyületek (DBT)

a) A dibutil-ón vegyületeket (DBT) olyan közforgalomra szánt keverékekben és árucikkekben, amelyekben az ón-egyenértékben kifejezett koncentráció a keverékben, az árucikkben vagy egy részében nagyobb, mint 0,1 tömegszázalék, 2012. január 1-je után nem lehet felhasználni.

b) Az 5. pont a) alpontjának nem megfelelő árucikkeket és keverékeket 2012. január 1-je után nem lehet forgalomba hozni, kivéve azokat az árucikkeket, amelyeket ezen időpont előtt már használtak a Közösségben.

c) A fentiektől eltérve az 5. pont a) és b) alpontja 2015. január 1-jéig a közforgalomra szánt következő árucikkekre és keverékekre nem alkalmazandó:

— egykomponensű vagy kétkomponensű szobahőmérsékleten vulkanizált tömítőanyagok (RTV-1 és RTV-2 tömítőanyagok) és ragasztók,

— katalizátorként DBT-vegyületeket tartalmazó festékek és bevonatok árucikkek felületén alkalmazva,

— lágy polivinil-klorid (PVC) profilok, önmagukban vagy kemény PVC-vel koextrudálva,

— stabilizátorként DBT-vegyületeket tartalmazó PVC-vel bevont szövetek kültéri használatra,

— kültéri esővíz-elvezető csövek, csatornák és szerelvények, valamint a tetőszerkezet és homlokzat bevonóanyaga.

d) A fentiektől eltérve az 5. pont a) és b) alpontja az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokról és tárgyakról szóló, 2004. október 27-i 1935/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) által szabályozott anyagokra és tárgyakra nem alkalmazandó.

6. Dioktil-ón vegyületek (DOT)

a) A dioktil-ón vegyületeket (DOT) közforgalomra – ellátásra vagy felhasználásra – szánt olyan alábbi árucikkekben, amelyekben az ón-egyenértékben kifejezett koncentráció az árucikkben vagy egy részében nagyobb, mint 0,1 tömegszázalék, 2012. január 1-je után nem lehet felhasználni:

— rendeltetés szerint a bőrrel érintkező textilárucikkek,

— kesztyűk,

— rendeltetésszerűen a bőrrel érintkező lábbeli vagy annak egy része,

— fal- és padlóburkolat,

— gyermekápolási cikkek,

— női higiéniai termékek,

— pelenkák,

— kétkomponensű szobahőmérsékleten vulkanizált tömítőanyagok (RTV-2 formázókészlet).

b) A 6. pont a) alpontjának nem megfelelő árucikkeket 2012. július 1-je után nem lehet forgalomba hozni, kivéve azokat az árucikkeket, amelyeket ezen időpont előtt már használtak a Közösségben.

(*) HL L 338., 2004.11.13., 4. o.”